

BAKGRUNNSNOTAT

Emne: **Dokumentasjon til møtet i Samordningsgruppen 19.-20.mai 2021**
 Til: **Samordningsgruppen for geografisk informasjon**
 Fra: Kartverket v/sekretariatet
 Dato: 12.mai 2021

Vi viser til agenda. Her følger mer informasjon til de aktuelle sakene.

Gjennomgang av referat, oppfølgingspunkt fra forrige møte og endring og representasjon:

Gjennomgang og godkjenning av referat fra møtet 8.april 2021 og oppfølgingspunktene under:

Oppfølgingspunkt fra møtet 8.april 2021

Sak	Oppfølgingspunkt	Hva er gjort?
08/2021	SG er foreløpig ikke invitert til workshop, men henger seg på workshop 2. Tema på møtet i mai	Utvalgte representanter i SG er invitert til workshop 10.mai. Oppfølging - se sak 11 i dette møtet
09/2021	(T12 – Sikre gjenbruk av data innsamlet etter off.krav) SG ber Kartverket sette sammen en arbeidsgruppe. Det bes om innspill til deltakere.	Arbeidsgruppe er etablert. Fortsatt mulig å melde seg som deltaker. Kort status i dette møtet - se sak 12
10/2021	Nasjonalt geodataråd og Samordningsgruppen sørger for at informasjon fra hverandres arbeid blir fast agendapunkt i møtene - spesielt arbeidet med strategi og handlingsplan.	Rådet har ikke hatt møte siden forrige SG-møte, men info fra rådets arbeid med GI 2.0 (workshopene) blir informert om gjennom sak 11 i dette møte.
	Det må jobbes tett (NGR og SG) om strategiens midtveisevaluering.	Fortsatt uavklart hvordan KMD ønsker denne prosessen, men intensjonen om samarbeidet står seg.
Eventuelt	To søknader om fellesmidler ble presentert.	Behandles i sak 16 i dette møtet.

Endring i representasjon i Samordningsgruppen

Utdanningssektoren har ikke vært representert i Samordningsgruppen på flere år. Nå er det oppnevnt ny representant - Torbjørn Kravdal, NTNU Gjøvik.

Hege Brende, NGU, går ut av Samordningsgruppen og erstattes av Hans de Beer, også NGU, som vi kjenner som tidligere representant og stedfortreder for Hege i flere møter.

Jorge Sagredo, Sykehusbygg, går ut av Samordningsgruppen som representant for Helse- og omsorgsdepartementet. Ny representant er ikke utnevnt.

Sak 11/2021 Status for oppfølging av nasjonalt geodataråds initiativ for videreutvikling av samfunnets felles geografiske infrastruktur – GI (drøftingssak)

Initiativet ble introdusert og presentert på samordningsgruppens møte i april. Det vil på dette møtet bli presentert en status for arbeidet og gitt mulighet til å komme med innspill til prosessen.

En arbeidsgruppe bestående av 4 medlemmer av Nasjonalt geodataråd har blitt bedt om å forberede diskusjoner om **hvilke råd Nasjonalt geodataråd skal gi knyttet til modeller for finansiering, eierskap til infrastrukturen og deling av geografiske data**. Arbeidsgruppens mandat inneholder en rekke sentrale spørsmål rundt utvikling av neste generasjon nasjonal geografisk infrastruktur (GI2.0):

1. Eierskap til og videreutvikling av den geografiske infrastrukturen
2. Koordinering mellom offentlige initiativ
3. Modeller for offentlig/privat samarbeid

På møtet i nasjonalt geodataråd 16. februar presenterte arbeidsgruppen sine tanker om nåsituasjonen og utfordringsbildet for geografisk infrastruktur – se eget saksunderlag for møtet. Frem til neste møte for geodatarådet 1. juni vil det bli det bli jobbet videre med å beskrive mål bilde og råd til KMD for videre utvikling av geografisk infrastruktur – som har fått arbeidstittelen GI2.0.

Gjennomføring av møter/workshops med ulike aktører

I tillegg til møtet med samordningsgruppen i april er det blitt gjennomført 2 møter/»workshops» med ulike aktører for å få innspill til mål bilde og videre tiltak. Møtene har fulgt denne agendaen:

1. Introduksjon - Orientering om pågående prosess i Geodatarådet (Johnny Welle - KV)
 - Behov for utvikling av geografisk infrastruktur
 - Digitalisering av offentlig sektor – mulighetsrommet (Knut Bjørgås - DigDir)
 - Synspunkter på nåsituasjon og drivere
 - Utviklingstrekk og utfordringer som må håndteres – innspill til mål bilde GI2.0
2. Felles økosystem for nasjonal digital samhandling og tjenesteutvikling (Helle Stedøy - DigDir)
 - Tjenestekjeder som kan belyse modellen
 - Hvordan kan GI ressurser og komponenter tegnes inn i modellen?
3. Videre prosess og involvering som kan understøtte gode råd til departementet. (JW)
 - Konkrete råd for utviklingen av GI2.0

Hvert av møtene har samlet mellom 30-40 deltakere.

Det første møtet 28/4 henvendte seg til Geovekst-forum og representanter for storkommunegruppa. Det neste møtet 10/5 henvendte seg til ulike aktører innenfor privat sektor og offentlige aktører som meldte interesse for å delta.

Møtene har resultert i mange gode innspill. Det vil bli gitt en overordnet oppsummering for samordningsgruppen. Noen foreløpige inntrykk kan raskt oppsummeres på denne måten:

Generelt er det god oppslutning for å bygge videre på modellen for felles økosystem og at vellykket integrasjon av prioriterte geodata vil utgjøre et viktig bidrag til en videre smidig utvikling av det nasjonale økosystemet. Mange av deltakerne har understreket betydning av å opprettholde kvalitet på datatilfanget og at dagens gode modeller for samarbeid og finansiering må kunne videreføres. Det er også bred støtte til en videre utvikling av en nasjonal delingsplattform i samarbeid mellom privat og offentlig sektor, og at det er behov for et nasjonalt program for å styrke gjennomføringen.

Bakteppe - Innovasjon og samarbeid mellom offentlig og privat sektor

Regjeringen ønsker at brukeren skal være i sentrum for de digitale løsningene det offentlige tilbyr. Videre oppfordrer den til utvikling av digitale økosystemer som sørger for at verdiskapingen ved bruk av data kommer samfunnet til gode. Samtidig **ønskes det mer samarbeid og innovasjon mellom offentlig og privat sektor**. Det er behov for å kunne etablere nye former for samarbeid, hvor nye aktører jobber tettere sammen og på nye måter, for å kunne tilfredsstille brukerkravene.

[Stortingsmelding 22 \(2020-2021\)](#) ble nylig publisert og sier at “Regjeringen vil videreutvikle nasjonal infrastruktur for geografisk informasjon for å styrke deling og bruk av data på tvers av offentlig og privat sektor”. Geodatarådet har derfor nå en utmerket mulighet til å komme med gode råd.

Hovedutfordringer

Arbeidsgruppen har gjennomført møter fra november til januar for å etablere en felles forståelse for utfordringsbildet. Det understrekes at dette er en kompleks oppgave. Det er omfattende utfordringer som skal løses og det er ikke grunnlag for å komme med bastante konklusjoner etter såpass kort tid. Det er mange aktører og interessenter som må involveres i den videre prosessen – for å sikre godt eierskap til de løsninger og aktiviteter som blir konkludert. En kort beskrivelse av hovedutfordringene kan likevel oppsummeres slik:

Alt skjer et sted. Det er gjort store investeringer i felles geografisk infrastruktur. Å gjøre det enklere å dele geodata vil kunne gi store gevinster og understøtte en datadrevet økonomi. Neste generasjon infrastruktur må sikre videre verdiskapning og derfor berikes med flere tilbydere, mer data, nye grensesnitt og en robust finansieringsmodell - som vil fungere i det digitale geografiske økosystemet i 2025. Neste generasjon samarbeidsmodell må utvikles i samarbeid mellom dagens aktører innenfor Norge digitalt, Geovekst, storkommunene og privat sektor – med modeller for eierskap, involvering og styring. Beskrivelse av virksomhetsarkitektur og arbeid med neste generasjon teknologisk rammeverk må påbegynnes – i samarbeid med privat bransje og teknologileverandører.

Arbeidsgruppen har diskutert ønsket struktur for drøftingen av nåsituasjon og utfordringer. Det ble enighet om å **legge de fire ulike nivåene i EUs arkitekturmodell - Rammeverk for digital samhandling (EIF) - til grunn for den videre drøftingen** av offentlig privat samarbeid:



[Felles økosystem for nasjonal digital samhandling og tjenesteutvikling](#) bygger på EIF-rammeverket og skal legge til rette for god samhandling mellom kommunale og statlige virksomheter, med innbyggere, frivillige organisasjoner og næringsliv i Norge. Dette krever godt samarbeid mellom forvaltningsnivåene om juridiske, organisatoriske, semantiske og tekniske problemstillinger. Felles økosystem skal bidra til at offentlige tjenester oppleves som sammenhengende for brukerne.

Arbeidsgruppen er enige om at geografisk infrastruktur allerede i dag er satt sammen av en rekke ulike aktører, systemer og infrastrukturer. Det forventes at GI 2.0 vil bli ytterligere beriket med innhold og koblinger til nye domener. Arbeidsgruppen mener derfor at begrepet Digitalt geografisk økosystem vil gi en bedre beskrivelse av omfanget og kompleksiteten for det videre arbeidet:

Målbilde for Digitalt Geografisk Økosystem

Mangfoldet av geodata og løsninger utgjør nå et Digitalt Geografisk Økosystem som er i rask utvikling og skal sikre alle sektorer i samfunnet enkel tilgang og kobling til geografisk informasjon. Viktige komponenter er:

- *Stedsrelaterte data som er tilrettelagt for deling og samvirke.*
- *En teknisk infrastruktur med felleskomponenter som tillater (sømløs) integrasjon av ulike kategorier (statiske/dynamiske) data.*
- *Mekanismer for tverrsektoriell samordning og omforent forretningsmodell mellom aktørene, som sikrer kvaliteten på datakildene.*

En midtveisevaluering av [nasjonal geodatastrategi](#) kan gjennomføres i 2021 og bør være et godt utgangspunkt for å beslutte videre utviklingstiltak for det geografiske økosystemet.

Nasjonalt geodataråd ønsker innspill til videre oppfølging og tiltak

Som en del av oppfølgingen av Alt skjer et sted – Nasjonal geodatastrategi fram mot 2025, anbefaler arbeidsgruppen at mulighetene for å iverksette et nasjonalt program for videreutvikling av den geografiske infrastrukturen blir utredet. Tiltakene i strategiens handlingsplan spenner over et stort spekter og understøtter en rekke av de utfordringene som arbeidsgruppen adresserer.

Gjennomføringen vil kreve koordinert og styrket innsats på tvers av sektorene. For å kunne lykkes innen 2025 bør det vurderes å tilføre ekstra ressurser for å bedre gjennomføringskraften.

Nasjonalt geodataråd ønsker innspill til strategiske tiltak som kan bidra til å understøtte regjeringens politikk for digital transformasjon. Det er nå ønske om å belyse utfordringer knyttet grenseflater mot

andre digitale økosystem, sikring av gode koblingsmekanismer for stedsrelaterte data og behov for harmonisering av viktige kjernedatasett som inngår i et tverrsektorielt kunnskapsgrunnlag. For å nå målet om å skape næringsutvikling og effektiv offentlig oppgaveløsning må vi også drøfte hvordan vi kan videreutvikle gode samhandlings- og finansieringsmodeller for neste generasjon delingsplattform mellom offentlige og private aktører.

Sak 12/2021 Handlingsplanen (drøftingssak)

Plan for ferdigstilling av 2021-versjonen i Geonorge

Handlingsplanen versjon 2021 ligger tilgjengelig i [Geonorge](#).

Innholdet som er lagt inn av sekretariatet, er tatt fra handlingsplanens pdf-versjon. Den enkelte tiltakseier må nå kontrollere, supplere og evt korrigere det som er lagt inn. Noen tiltak mangler aktiviteter – det bør legges inn.

Veileder for hvordan dette skal gjøres legges fram i møtet. Plan for ferdigstilling er:

- Innen 1.juni:

Alle tiltakseiere har fått veiledning om hva som skal gjøres. Kontaktperson for tiltaket blir autorisert for å gjøre korrigeringer i Geonorge. Dette blir enten tillagt en eksisterende Geonorge-brukerident eller ny brukerident bli tildelt.

- Innen: 15.juni

Frist for tiltakseiere for utført kontroll, suppleringer og korrigeringer i Geonorge

Rapportering

Det er ønskelig med enkel rapportering to ganger pr år 1.8 og 31.12. Dette fordi det er behov for oversikt over progresjon for sekretariat og andre interesserte. SG får status ihht til denne frekvensen. Kartverket vil rapportere videre til departementet en gang pr år, ved årsslutt. Rapporteringen fra etatene er i form av korte tekster om status, utfordringer og oppnådde resultater og gevinster. Etatene skal bruke rapportskjema på Geonorge, som del av den nye løsninger for tiltaksdokumentasjon (se over).

Plan revisjon 2022

Årshjulet for handlingsplanen legger opp til at etater og SG vurderer behovet for justeringer av tiltak, sammenslåing av tiltak eller etablering nye tiltak. Fellestiltak foreslås av SG. Sektortiltak kan foreslås av etater og organisasjoner ved å bruke skjema på Geonorge; se

<https://www.geonorge.no/Geodataarbeid/nasjonal-geodatastrategi/>. Sekretariat og arbeidsgruppe vil vurdere forslag ihht kriterier. Forslag til justert handlingsplan legges fram senhøstes for SG. SG, medlemmer og etater som medlemmene representerer bes nå og fram til 1 oktober om å vurdere hvilke eventuelle forslag til endringer en ønsker å melde inn.

Status utvalgte tiltak

- T12 – Tiltaket er startet opp forsiktig i 2020 og med arbeidsgruppe etablert med møte 28.4 2021. Det er fokus på 4 arbeidspakker 1) konsept og gevinster ved aktivt gjenbruksopplegg 2) dokumentasjon av løsninger og veiledning om disse 3) tekniske fellesløsninger og sektorspesifikke løsninger- forbedre avlevering og mottak 4) juridiske forhold – få oversikt over hvilke juridiske krav som foreligger og om disse er hensiktsmessige. Det er ønskelig at etater i SG eller etater en representerer kan delta inn i arbeidet. Kandidater ønskes.
- T24 – Status gis i møtet

Sak 13/2021 Kommunal- og regional oppfølging av nasjonal geodatastrategi (drøftingssak)

Arbeidsgruppe ble etablert sommer/ høsten 2020, hvor det ble lagt en langsiktig plan på informasjon og forankring av nasjonal geodatastrategi i kommunal- og regionalt forvaltningsledd.

Nasjonal geodatastrategi og dens handlingsplan har vært på sakskartet i 7 av 9 fylkesgeodatautvalg våren 2021. De to siste utvalgene har møtte litt seinere på året hvor samme innlegg og diskusjon skal gjennomføres.

FGU har blitt utfordret til å knytte sine satsingsområder tydeligere opp mot tiltak i handlingsplanen til nasjonal geodatastrategi i forbindelse med neste års plan. Det er også gjort en større jobb med revisjon av mal for fylkesgeodataplaner slik at knytningen mot NGS er tydeligere.

Arbeid som gjenstår, er en bedre “synking” av årshjul for revisjon av handlingsplanen til nasjonal geodatastrategi og fylkesgeodataplanlegging. Dette for at sammenhengen mellom disse planene skal bli tydeligere, og at fylkesgeodatautvalg skal komme i en mer naturlig posisjon som aktiv bidragsyter inn mot revisjon av handlingsplanen til nasjonal geodatastrategi.

Sak 14/2021 T17 – Geonorge (drøftingssak)

Det vil bli gitt en kort status på Geonorge og pågående utviklingsaktiviteter samt noen overordnede tanker om framtidige aktiviteter.

Hvordan skal vi sikre at flest og mest mulig data flyter gjennom Geonorge? Det er strenge dokumentasjonskrav på DOK-data og andre spesifiserte data. Er dette et hinder for å dele data i Geonorge? Bør vi i større grad skille på kravene til data og sikre at mer data blir tilgjengelig i Geonorge? Hva fokuserer geodatakoordinator på i dag og hva bør ressursene brukes på framover?

Sak 15/2021 Geodataambassadør (drøftingssak)

Vi presenterer innhold for plakat, veileder og slides for geodataambassadør – og legger frem konkrete tekstforslag i møtet. Siste versjon av infografikk-skissene for beredskap, plan & bygg og kyst & hav er også klare for ny gjennomgang. I tillegg til dette materialet er det behov for en helhetlig gjennomgang og revisjon av kommunikasjonsplanen sammen med alle medlemmene i Samordningsgruppen. Vi anbefaler derfor et eget temamøte/workshop for kommunikasjon senere i år.

Forslag til oppfølging:

Skissene til materialet for geodataambassadør-rollen godkjennes og klargjøres for bruk

De første skissene til infografikk godkjennes

Avtale tid for temamøte/ workshop kommunikasjon

Sak 16/2021 Søknader om fellesmidler (beslutningssak)

To søknader foreligger og ble presentert i møtet 8.april.

- Søknad om støtte til konsulentkjøp til prosjektet/tiltak 12 – gjenbruk av data innsamlet etter offentlige krav – kr 300 000. Se fullstendig søknad i eget saksdokument.
- Søknad om støtte fra Norge digitalt til standardiseringsarbeid og etablering av felles nasjonalt forvaltningsopplegg for havnedata (Tiltak 46 - nasjonal havnebase) - kr 300 000. Se fullstendig søknad i eget saksdokument.

[Formål, forutsetninger og bidrag til fellesmidler](#) ligger i Geonorge og i Nextcloud.

Det foreslås at framtidige søknader inneholder noe om:

- Mål med prosjektet og gevinstrealisering
- Finansiering og budsjett
- Grov framdriftsplan

Forslag til vedtak:

Søknadene innvilges og tildeles ønsket beløp.

Søknader om fellesmidler må inneholde noe om foreslåtte punkt.

Eventuelt

- Orientering om Norge i bilder og ny driftsavtale fra 2022. Varsel om økt enhetspris for partene i Norge digitalt.
- Inspire-høring
- Nytt mandat temadataforum

Forslag til møtedatoer høst 2021

30.september	9 – 15
19.oktober	9 – 12 (temamøte)
23.-24.november	12 – 15 og 9 - 12 (lunsj-til-lunsj)
14.desember	9 – 12 (temamøte)

Tilgang til sakspapirer i Nextcloud:

[Samordningsgruppen](#)

Passord: *Norgedigitalt*